

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարեկան 6 ռուբլի:
Առանձին համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանի խմբագրատան մեջ:

Մեր հասցեն. Тифлисъ, Редакция «Мшакъ»,
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak»,
Տ է Լ Ե Ֆ Ո Ն № 253.

Խմբագրությունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի եւ առիթներից):

Յայտարարությունները ընդունվում է առանձին լիցիտով:

Յայտարարությունները համար վճարում են
խմբագրության տնօրէնը 10 կոպեկով:
Տ է Լ Ե Ֆ Ո Ն № 253.

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱՅԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սկզբից ժողովները.— Ներքին Տեսչական
Թիֆլիս. Բազմաթիւ նախարարները զայն
նախկինում. Հայոց թաղաք. Ներքին լուս.
ԲԱՆԱՍԻՆ ԵՆՈՒԹՅՈՒՆ. Արտաքին լուս.
ԲԱՆԱՍԻՆ ԵՆՈՒԹՅՈՒՆ. Սեփականութեան յո-
բերանք:

ՍԿՍԵՆՏԻՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Կիրակի, սեպտեմբերի 30-ին, բացվեց
Կոմիտասի բժշկական ժողովը, իսկ
երէկ, երկուշաբթի, հոկտեմբերի 1-ին,
կաթնատնտեսական ժողովը:

Բժշկական ժողովը իր նիստերում գի-
տաւորութիւն ունի քննութեան ենթար-
կել մեր երկրի բժշկականութեան և ա-
ռողջապահութեան վերաբերել խնդիրները,
որոնցից մէկը մասին, այն է՝ տեղի կամ
մաշկաբանական մասին բժշկ. Սախարով
արաւ մի նախնական գիտելու ժողովը
բացվում օրը: Այդ խնդիրը պէտք է խոր-
հրդածութեան նիւթ լինի մի քանի նիս-
տերում, որովհետեւ վերաբերում է մի
հիւսնածութեան, որ մեծ զոհեր է տա-
նում մեր երկրից և որը այժմ զարթել է
իր վրա գիտականների և գործնական
բժիշկների առանձին ուղարկութիւնը:
Մենք կաշխատենք տեղեկութիւններ հա-
ղորդել այդ և ուրիշ խնդիրներ մշակու-
թեան և քննութեան մասին, որոնք պէտք
է տեղի ունենան առաջիկայ նիստերում:

Կաթնատնտեսական ժողովը ունի մեծ
հետաքրքրութիւն մեր սարահարթերի,
մեր լեռնաբնակ ժողովրդի համար, որ
հարուստ է մարգագետիններով, արօտնե-
րով, տնային անասունների հօտերով և
կարող է մեծ քանակութեամբ կաթ ար-
դեւանաբերել: Մի քառասուն տարի սրանից
առաջ մեր երկրում չէր կային ուրիշ կաթ-
նային արդեւանքներ, բացի տեղական տե-
սակներից: Վաթսուս լեռնայինների սկզբը-
ներին փորձել արդեւանքի պատրաստելու
եւրօպական եղանակով պանիրներ, որոնք
զուրա եկան աշուղ: Դործը զարգացաւ և
այսօր մենք պատրաստում ենք 20,000
պոնդից աւելի շվեյցարական պանիր, մեծ

քանակութեամբ կատարելագործված կա-
րող իւր և ուրիշ արդեւանքներ:

Սակայն մեր երկրի կարող է իր ունե-
ցած այժմեան արդեւանագործութիւնը մե-
ծացնել մի տասն-քսան անգամ, որովհե-
տեւ ունի յարմարութիւններ տեղական
հողի և խոտի կողմից: Մնում է սովորեց-
նել մարդկանց այդ արհեստով պարագլու-
թու և բանալ վաճառողները մեր ընդար-
ձակվող արդեւանագործութեան համար:

Կաթնատնտեսական հարցերի հետ
զուգործագրաբար կը քննվեն և այն բոլոր
հարցերը, որոնք վերաբերում են անասնա-
պահութեան զարգացման և կատարելա-
գործութեան: Իսկ անասնապահութիւնը
կազմում է կովկասեան ազգաբնակչութեան
խոշոր զբաղմունքներից մէկը: Այդ պատ-
ճառով ցանկալի է, որ այս ժողովի նիս-
տերը լինեն արդեւանագործ:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱՆԱՍԻՆ ԵՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախքան և առանձին նախքան արդեւա-
նագործութեան և վաճառման գործը
հաստատ հիմքի վրա դնելու և կանոնադրե-
լու համար՝ վաղուց միացած ուժերի, դաշնակ-
ցութեան անհրաժեշտութիւն էր զգացվում:
Նախարարները արդեւանագործութիւնը,
առանց այդ միացած ուժերի, առանց դաշնակ-
ցութեան, զատ-զատ անգործ է հանդիսացել
միշտ և միշտ էլ խաղալիք է դարձել պատա-
հականութեան: Նրա կամքից ու գիտակցու-
թեանից զուրա իջել և բարձրացել են նախքան
գնեւը. նա հարկադրված է եղել միշտ յարմար-
վել հանգամանքներին երբեք հնարաւորութիւն
չունենալով այդ հանգամանքների օտոզելու
մէջ մասնակցութիւն ունենալու և անկասկա-
պայմանների առաջն առնելու համար: Այդ հը-
նարաւորութիւնը վերապահված է եղել մի
քանի ֆիրմաների միայն, որոնք ղեկավարել
են արտաւանութեան գործը՝ յաճախ ի վնաս
արտաւանութեան միջոցներից զուրկ նախ-
արդեւանագործների մեծամասնութեան:

Իրերի այդ դրութիւնը վաղուց չօշտիկել է
դարձել. վաղուց նաեւ պահանջ է զգացվել
այդ դրութեան առաջն առնելու համար, բայց

ոչինչ չէ արվել: Ներկայի ճգնաժամը, նախքան
գնի օրէցօր ընկնելը և նիւթական անսպասե-
լի հարուածը կրկին հրապարակ է նետել մի-
ացման խնդիրը՝ այս անգամ, կարծէք, վերջ-
նական լուծումն ստանալու համար: Մի քանի
անգամ նախապատրաստական ժողովներ տեղի
ունենալուց յետո՛ւ կայացաւ, վերջապէս, ցան-
կալի համաձայնութիւնը: Նախարարները
արդեւանագործութիւնը փոխադարձ հա-
մաձայնութեամբ կազմել է գրաւոր դաշնակ-
ցութիւն: Դաշնակցութեան նպատակն է միա-
ցած ուժերով դիմադրել, լաղճահարել խոչըն-
դաները և չը թողնել, որ նախարարները
արդեւանագործութեան հանգամանքի խաղալիք
դառնան, հարկադրված, ստիպված լինեն էժան գնեւով
նախ վաճառել, պահելու տեղ չունենալու
պատճառով, եւ կամ փողի կարիք ունենալու
համար ընկնել, ինչպէս որ մինչեւ այժմ
ընկնում է եղել առանձին նախարարները
որոշ առանձին-առանձին:

Այն ինչ կատարում էր առանձին մի նախար-
արները ֆիրմա ըստ իր հայեցողութեան
և կարիքի զատ-զատ, այժմ այդ բոլոր ֆիր-
մաների փոխարէն պիտի կատարէ դաշնակցու-
թեան ներկայացուցիչ մարմինը՝ պահպանելով
ընդհանուր շահը: Համաձայն գրաւոր կա-
պակցութեան՝ ներկայ հոկտեմբերի 1-ից օկը-
սած մինչեւ 1902 թ. փետրվարի 1-ը, դաշ-
նակց արդեւանագործներից ոչ ոք իրաւունք
չունի ինքնազուրկ նախ վաճառելու, այդ ի-
րաւունքը տրվում է հինգ հոգուց բաղկացած
մասնագործի, որ ընտրվում է դաշնակցու-
թեան անդամների ընդհանուր ժողովից: Իւ-
րաքանչիւր ամիս սկզբին դաշնակց ֆիրմա-
ները նախօրէն տեղեկացնում են մասնագոր-
ծին, թէ առավելագույն ամսին վաճառելու որքան
նախ կունենան և ինչ տեսակի: Մասնագոր-
ծը ստանալով այդ տեղեկութիւնները նա-
խքան դաշնակցութեան մասին, սկսում է վաճառ-
ելու հոգ տանել: Նախ վաճառվում է իւրա-
քանչիւր ֆիրմայի անունից՝ առանձին-առան-
ձին, միայն պայմանաւորվում է մասնագործ-
ը, նա է հաշիւ ներկայացնում, փող ստա-
նում, փող բաժանում, դրա համար ստացած
լինելով նախօրէն իւրաքանչիւր ֆիրմայից հա-
ւատարմութեամբ:

Մասնագործը, ըստ իր հայեցողութեան, զը-
նահատում է վաճառում է իր արտադրու-
թեան յանձնած նախքան. նրան տրվում է իրա-
ւունք—հարկաւոր դէպքում, այդ նախքան

20%-ը պահել, չը վաճառել ամբողջովին, եթէ
այդ կը պահանջէ ընդհանուրի շահը: Այս ի-
ման վրա՝ մասնագործի խորհրդածութեան
համար կարելի է նախքան հանդիսանում նախ
պահելու շտեմարաններ ունենալու խնդիրը:

Մասնագործը պարտաւոր է առանձին շաբաթ
դաշնակցութեան բոլոր անդամներին տեղեկու-
թիւն հաղորդել վաճառված նախքան վերաբե-
րեալ և ամսական առնուազն մէկ անգամ ժո-
ղով կազմել մանրամասն հաշիւ ներկայացնե-
լու և նոր ծագող հարցերին լուծումն տալու
համար:

Մասնագործի անդամները վարձատրութիւն
չեն ստանում. վարձատրութիւն տրվում է մի-
այն հաշուապահական և գործավարական մա-
տերի վերաբերեալ ծառայողներին:

Պայմանաւորված չորս ամսվայ ընթացքում
դաշնակցութեան վաճառելի նախքան քանակու-
թիւնը նախատեսվում է մօտաւորապէս
27,000,000 պոնդ, որից 5 միլ. պոնդ արդէն
առաջարկված է մասնագործին վաճառելու
ներկայ հոկտեմբեր ամսում: Ընտրված են
մասնագործի անդամներ՝ «Կասպեան» ընկե-
րութիւն, «Փիթոնի» և ընկ., «Եղբ. Միրզոյի»
և ընկ., «Ի Պօպով» և ընկ., և Մ.
Շուստրին: Մասնագործը սկսել է ար-
դէն իր գործունէութիւնը, նշանակել է հոկ-
տեմբեր ամսվայ նախքան արժէքը: Դաշնակցու-
թեան պայմանագրով լրանում է փետրվարի
1-ին: Չորս ամսվայ փորձը եթէ զոհացուցիչ
հետեւանքի հասաւ, պայմանագրով զոհող կը վե-
րանորոշվի մէկ կամ կէս տարով եւս և ապա
զուգործագրաբար կը հոգացվի նաեւ արտաւան-
ման արտաւանելու գործի կանոնաւորութեան
մասին:

Ն. Դաւթեան

ՀԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

«Էրեւանի» դրամ 5 գործ. Վ. Հիւզոյի

Յօդուանական օտնախմբութիւնների պատ-
ճառով հայկական երկրորդ ներկայացումը տե-
ղի ունեցաւ անցեալ շաբաթ օրը, տեղաւանե-
րի 29-ին: Խաղում էին Վ. Հիւզոյի «Էրեւա-
նին», որ նշանաւոր բանաստեղծի ամենաշող
և երկարակեաց դրաման է. մի դրամա սա-
կայն, որ բաւականին հնացել է և ներկայումս
ոչ մի ժամանակակից նշանակութիւն չունի,
այլ միայն պատմական: Վ. Հիւզոյն Ֆրանսիայի
ամենամեծ քնարերգականներից մէկն է. չափերը

Տրապիզոնից՝ ա) Պիտերո Ռաչչինի, բ) Նու-
րեան և ուրիշներ. գ) Մարմեան. դ) Տիրո-
յեան:

Կ. Պօլից՝ ա) Պատրիարք Էմմանուէլեան.
բ) Տիկին Փորթուգալ. գ) Կիրեղեան. դ)
Միսթարեան աշակերտներ. ե) Պաղտայի բը-
ժկական համալսարանի ուսանողներ:

Մօնթէկատինից՝ Աբրահայր Կրուգ.
Լէվիկօից՝ Սուչոյի:
Վիեննայից՝ Աբրահայր Այտրեան:

Կարինից՝ Ներսէս Եպիսկոպոս Զնդոյեան:
Մարտից՝ ա) Հայ դադթականութիւն (ստո-
րագրած են զադթականութեան կողմից՝ Սէ-
լեան և Կիւմէնեան). բ) Միջոցաւ ընտանիք:
Սառնարայից՝ (Պաղտալ) Մերակուտակեան
Ձիտաղէլ—լա Վիգորադէրէ:

Դիւրբէրից՝ Չէլչեյեան:
Պետրոպոլից՝ Նեքեան:
Դարասուպադարից՝ ա) Միսականներ. բ) Լո-
գան:

Դոլոմարից՝ Յուլիոս Մենցա:
Ներսէսից՝ Մի խումբ:
Թէոֆոսից՝ ա) Բրիտաւոփոր Բաբայեան.
բ) Բաբայեան:

Բորժոմից՝ ա) Գէորգ Կարապետեան. բ) Մա-
կարեան, Շէպէճեան, Յովհաննէսեան, Յակո-
բեան...

Ժիմիլից՝ Փիլիպպոսեան:
Դարեմից՝ Սաշիկ Մարաշեան:
Կոջօրից՝ Ղերամազ Արէլեան:
Մօսկվայից՝ ա) Լազարեան ճեմարան. բ) հայ
ուսանողներ:

ԲԱՆԱՍԻՆ ԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՍԹԱՐԵԱՆՆԵՐԻ ԹՕՐԵՆԵԱՆԸ

IV

Այժմ հաղորդում եմ ընթերցողներին այս
յօդուան հանդէսների առթիւ ստացված հեռա-
գրերը և նամակները: Նշանակում եմ միայն
առաջող անձերի և քաղաքների անունները,
իսկ բովանդակութիւնը անշուշտ հրատարակե-
լու են Միսթարեան հայերը իրենց «Բազմա-
վէպում»:

Նախ հեռագրերը:
Թրէսոնէից՝ մայր կայսրուհի Իտալիայի
Մարգարիտա:

Բալթիկանց՝ ա) Միքայէլ Կայթէրէնի, բ)
Ստեփանեան, Վարդապետեան, Ստայեան, Դա-
նիէլեան, Ասատուրեան, Յարութիւնեան, գ)
Սիմէոն Շիսեանց:

Բաթումից՝ ա) Աշակերտը Մուրադ-Ռափա-
էլեան վարժարանի. բ) Դարձեալ մի այլ խումբ
Մուրադ-Ռափայէլեան վարժարանի սանիթից:
գ) Արդուինցի զերձակներ և կօչակարներ.
դ) Յակոբ Շաւարշ. ե) Յակոբ Ճինկեօղեան. զ)
Ջաբարեան:

Ճիւրից՝ անստորագրի:
Փրնեւից՝ Լիւզօր Կօսիդէ:
Միւնխէնից՝ ա) Հայ ուսանողներ. բ)
Պլազեան:

Կադէշվիլից՝ Ստեփան, Գալուստ Գէորգեան,
11 ջոկ հեռագրեր:

Ջաբար Մամուրեան
Հայդէրբէրդից՝ ա) Հայ ուսանողներ. բ)
Վենետիկի գաւառապետ Կասիո:

Շուշուց՝ ա) Աւարտող սեմինարիստներ. բ)
Մի խումբ օրերորդներ. գ) Բէպական դպրոցի
աշակերտներ:

Ջիւնիքից՝ ա) Ներսէս Երամ. բ) Էմիրզէ:
Բազումից՝ ա) Գր. Տէր-Պօղոսեան. բ) Սա-
րուխան. գ) փառաբաններ՝ Սաղաթէլեան,
Ենգիբարեան, Իւզաշեան, Այվաղեան, Բժիշկ-
ներ՝ Յակովբեան, Աղաթրեան. քիմիկոսներ՝
Բայանթար, Միլիքեան. ինժեներ Վաչեան.

գ) Իւզաշեան, Աղաթեան, տիկին Իւզաշեան,
Ներսէս Դաւթեան, Յակոբ Խօջաբեան, Հայկ
Տէր-Միքայէլեան, Ս. Միլեդեան, Ս. Աղա-
թեան, Կրասիլնիկեան, Ֆէրմանեան. ե) Հայոց
Մարդասիրական Ընկ. զ) Նեքեան, Հախու-
մեան. է) Նեքէլ վարդապետ Մուրադեան. ը)
Նուսրուդեան, Բաղդեան, Կարապետեան, Բա-
սեղեան, Աշոտեան, Կարապետեան, Ջաբա-
րեան, Վարդապետեան. Օհանջանեան, Դանիէ-
լեան, Վարդապետեան, Տէր-Մարտիրոսեան, Այ-
լըճեան, Շահնազարեան, Զօհրապեան, Ալլահ-
վէրդեան, Գալպեան, Կանոյեան, Ճանեան,
Հաւատեան, Մանդեան. թ) Նրմիկ Յարու-
թիւնեան, Յարութիւն Ատրոսեան, Յովհան-
նէս Յովհաննիսեան. ժ) բժ. Ջալեան. ճա)
Թուանեան եղբայրներ, Յովհան Յովնաթա-
նեան, Տրդատ Վարդապետ, Միլիքի Անա-
նեան, Թէոֆոս Լազարեան, Միսթար Յա-
րութիւնեան, Մարգար Տէր-Յակոբեան, Ամէնը

11 ջոկ հեռագրեր:

Ջաբար Մամուրեան
Հայդէրբէրդից՝ ա) Հայ ուսանողներ. բ)
Վենետիկի գաւառապետ Կասիո:

Շուշուց՝ ա) Աւարտող սեմինարիստներ. բ)
Մի խումբ օրերորդներ. գ) Բէպական դպրոցի
աշակերտներ:

Ջիւնիքից՝ ա) Ներսէս Երամ. բ) Էմիրզէ:
Բազումից՝ ա) Գր. Տէր-Պօղոսեան. բ) Սա-
րուխան. գ) փառաբաններ՝ Սաղաթէլեան,
Ենգիբարեան, Իւզաշեան, Այվաղեան, Բժիշկ-
ներ՝ Յակովբեան, Աղաթրեան. քիմիկոսներ՝
Բայանթար, Միլիքեան. ինժեներ Վաչեան.
գ) Իւզաշեան, Աղաթեան, տիկին Իւզաշեան,
Ներսէս Դաւթեան, Յակոբ Խօջաբեան, Հայկ
Տէր-Միքայէլեան, Ս. Միլեդեան, Ս. Աղա-
թեան, Կրասիլնիկեան, Ֆէրմանեան. ե) Հայոց
Մարդասիրական Ընկ. զ) Նեքեան, Հախու-
մեան. է) Նեքէլ վարդապետ Մուրադեան. ը)
Նուսրուդեան, Բաղդեան, Կարապետեան, Բա-
սեղեան, Աշոտեան, Կարապետեան, Ջաբա-
րեան, Վարդապետեան. Օհանջանեան, Դանիէ-
լեան, Վարդապետեան, Տէր-Մարտիրոսեան, Այ-
լըճեան, Շահնազարեան, Զօհրապեան, Ալլահ-
վէրդեան, Գալպեան, Կանոյեան, Ճանեան,
Հաւատեան, Մանդեան. թ) Նրմիկ Յարու-
թիւնեան, Յարութիւն Ատրոսեան, Յովհան-
նէս Յովհաննիսեան. ժ) բժ. Ջալեան. ճա)
Թուանեան եղբայրներ, Յովհան Յովնաթա-
նեան, Տրդատ Վարդապետ, Միլիքի Անա-
նեան, Թէոֆոս Լազարեան, Միսթար Յա-
րութիւնեան, Մարգար Տէր-Յակոբեան, Ամէնը

11 ջոկ հեռագրեր:

Սէօրաբաջայից (Զաւա կղզի)՝ Զօհրապ, Յո-
հաննէս Բիւրքճեան, Յովակիմեան, Մե-
սիան, Եղկարեան, Նահապետեան, Յովակի-
Յօրդանսնեան, Աղանուր։

Բաղէնից՝ Տիգրանեանց։

Ռոստովից (Դօնի վրա)՝ ա) խմբագիր ուս-
րէն «Պրիագորսկի կրայ» Թերթի Սեբոբէ Յո-
րութիւնեան. բ) Թեմինճեան, Գասաբեան.
Միսաւ եւ Ռուբէն Բէրբերեան, Դէորդ Զո-
բարեան, Ունֆօրոս Անովեան, Յովհանն
Պալեան, Դրիգոր Ունովեան, Կարապետ Հ-
ճեան, Դրիգոր Սահթօճեան, Արամ Շահրո-
ղեան, Դրիգոր Բէգէլեան։

Նոր-Նախիթեանից՝ ա) Զախուշեան. բ) Զ-
րբեան։

Ալեքսանդրօպօլից՝ Բէպուրեան։

ԱքաթՅուսեանից՝ բժ. Բարսեան, Մելի-
Հայկազեան, Մամիկոնեան, Կաճկաճեան, Տէ-
Միքէլեան, Միրզայեան, Տարեան, Սորկով-
կուբի (?), Դուլուխանեան, Տէր-Մարտիր-
ոսեան, Եղգարեան, Գալաճեարեան, Յովհ-
նէսեան, Գրիգորեան, Աղամեան, Կուդալեան
Տէր-Դրիգորեան, Մովսէսեան, Թումանեան
Աւագաբեան, Մելիք-Պարագեօղեան, Տէր-Յո-
հաննէսեան Կարապետ։

Ախալցխիից՝ ա) ոսկերիչներ. բ) Հ. Գաղ-
զեան։

Օդեսսայից՝ Գուլազարդեան։

Սլաւոնսկից՝ Մելիքեանց։

Սինկափուրից՝ Գապար, Նապորիից՝ Սաղճեան։

Սպանդուկան հին ազնուական մի տան պատկանող զօնեա Սօլ դը Սիլվայի վրա Հիւգօն արտահարեցնել է տալիս երեք անձնաւորութիւններ—Էրնանէ, Սպանիայի եւ Յիւանդիսթագաւոր զօն Կարլոսը եւ, ուշադրութեամբ տալիս է, իր հօրեղբայր, ծերունի զօն դը Սիլվան. բայց Սօլի սիրտը պատկանում է Էրնանիին՝ Կատալոնիայի լեռնաշղթա մեծացաւ երիտասարդ «աւագակին», որ նոյնպէս ձայնական հին ազնուական ծագումից է—Արագոնիայի զօն դուքսը։ Սիրահար զոյգից տեսակցութեան րօպէններէ մէկում երեւան է դալիս զԿարլոսը։ Սնանդոտ Էրնանին եւ իր ծպտվա հակառակորդը միանամարտի են ընկնում, բայց զոտ մի ելքի չը հասած՝ վրա է հասնում զժողովրդը Սիլվան, որի արարչումն էր սեղի ունէնում անցըր։ Յայնպեւում է ծպտվածի դէպարտը լինելը։ Թագաւորը, Էրնանիի յետ ունեցած մի նոր ընդհարումից յետոյ, գլխագին նշանակում իր հակառակորդին սպանողին։ Էրնանին, իր թշնամիներից ազատված, հասնում է իր սիրելեւ մօտ, որ արդէն ընդի կերպով նշանակել էր զօն Սիլվայի հետ։ Սօլի եւ Էրնանիի սիրաբանութիւնների ժամանակ վրա հասնում զօն դը Սիլվան. չը նայելով իր կուտաղի խանդոտութեան եւ հոգեկան բուռն յուզմունքին՝ նա Էրնանիից անկաւոր է վրէլ լընդիլ որ լինի, որովհետեւ ինքն ինք հիւրը Արնոնհետեւ դալիս է Էրնանիին հալածող թ

(Կը շարունակվի)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիրակի, սեպտեմբերի 30-ին, տեղի ունեցավ Կովկասեան Գիւղատնտեսական ընկերութեան յիսնամեայ յաջելեանին նուրազ հանգիստաւ որ նիստով Նախագահէր Սուլթան-Կարա-Գիւրէշ: Ներկայ էին ընկերութեան անդամներ, խորհրդի անդամք կայաց

բոս վ. Գոյունեանս։
Պարիզից՝ ա) Հայկական մատուռի հոգ
բարձութիւն (հայ զազթականութեան կողմի
բ) Գ. Բաշինջազեան. գ) Ասիական Ընկեր
թիւն Պարիզի. գ) տիկին Խ. Ներսէսեան։
Գ. Մեծատուրեան. զ) Մ. Պաղտատարեան։
Նոր Զուղայից՝ Տիգրան Արզարեան։
Կ. Պօլսից՝ ա) Մ. Արեւեան. բ) Յ. Ունեւ
գ) Տիրայր վ. Մարգարեան. դ) Դանիէլ Գ. Զ.
պուզեւեան. ե) Աւետիս արքեպիսկոպոս
գիւրեան. զ) Միհրան Յովհաննէսեան. է) Կ.
Աղաւնի Ասկերեան. բ) Յ. Ալան. թ) Լ. Մ.
ցեւեան. ժ) Արթ. Զամբեան։
Վիեննայից՝ ա) հ. Արսէն Այտրեան. բ)
Առաքելեան։
Կիւրորսից՝ ա) Վ. Մ. Քիւրքեան. բ) Պե
րոս վ. Սարաճեան։
Ռոմանից՝ Մ. Միրախորեան։
Դաւէթից՝ Խ. Յ. Սարաճեան։
Հէվրիից (Ամերիկա)՝ Հայ ընթերցարան։
Կալիֆօռնից՝ Մեսրոպ Սեթեան։
Ռաշայից՝ Հայուհեւց բարեգործական ընկ
վեւեակից՝ ա) Նախագահ տարրական դը
րոններէ բարեգործական ընկերութեան կո
տալիս Բօլդրի. բ) Բաղաքապետի ներկայա
ցիչ Կատեկի. գ) Լօդի ընկերութեան տես
չոցցի. դ) Բաղաքային հիւանդանոցի բժշ
պետ Պիետտօ դա Վէնէջիւ. ե) Կոմս Գրիմ
(քաղաքապետ) զ) Արքանայր Բենեդիկտ
Մարանալլութեան. է) Կորրատոս Կամիլլինի.
Քրիստիւլց (Սեւ ծով)՝ Սիրական Յ. Գ.

զանազան հիմնարկությունների ներկայացուցիչներ՝ երկրագործություն և մինիստրի լիազորված Մեքավեդելի, կոռուպցիայի դեմ պայքարող Գրիբով, սեռամասկան չըլակի հուգաբարձու Ջավադուկի, հայոց Կաթողիկոսի կողմից ուղարկված ներկայացուցիչ Մեսրոպ վարդապետ Տէր-Մովսէսեան, Թիֆլիսի քաղաքապետի պաշտօնակատար Շենտախով, Ռուսաստանի ներքին նախագահության եկած անձինք են երկու սեռերի բազմաանոց բազմաթիւ հիւրեր։ Ժողովով բացվելուց յետոյ կարդացվեցին այն հեռագիրները, որոնք ստացվել էին զանազան անձերից և հիմնարկություններից։ Առաջինը կարդացվեց երկրագործության մինիստր Երմոլովի հեռագիրը։ Թէ այդ եւ թէ միւս հեռագիրները բովանդակութեան մասին տեղեկութիւն կը տանք «Մշակի» հետեւեալ համարում։ Հեռագիրներէ ընթերցումից յետոյ սկսեցին շնորհաւորութիւններ անել կովկասեան թշկական ընկերութեան կողմից բժիշկ Պանտիւխով, Կիւլի գիւղատնտեսական ընկերութեան կողմից կոմս Բէպին, Թիֆլիս քաղաքի կողմից Շեստակով, Տերովի գիւղատնտեսական ընկերութեան կողմից Տուսկանով, Պետերբուրգի հիւսիսային գիւղատնտեսական ընկերութեան կողմից Աւետիս Քալանիսար, շնորհաւորական թղթեր «Մշակ», «Սուրճ» եւ «ВѢЩАЮЩІЙ ВѢСТНИКЪ» հրատարակութիւններից։ Շնորհաւորութիւններից յետոյ ընկերութեան քաղաքապետ Խոսեյսանի կարդաց մի գեկուցում ընկերութեան սկզբնաւորութեան մասին։ Այնուհետեւ Ալ. Քալանիսար կարդաց մի գեկուցում Կավկասի գիւղատնտեսական կարիքների եւ ընկերութեան կոչման մասին։ Վ. Ստարուսկի կարդաց գեկուցում կովկասեան գինեգործութեան արդի դրութեան մասին։ Նիստի վերջում Ե. Մեդվեդով գեկուցանելով, որ մինիստրի թոյլտւութեամբ նշանակված են չորս ժողովներ կաթնատնտեսութիւնից, երկրագործութիւնից, սնայնագործութիւնից եւ գինեգործութիւնից, յայտնեց ժողովները բացված։ Նիստը վերջացաւ ժամի 9½-ին։

Մեզ ինչքանու են հաղորդել, որ ցուցահան-
դէսի նաւթային բաժնոււ այս չարաթ ածեն
օր լինելու են բացասութիւններ. կը խօսեն.
1) փորելու եւ հոմ նաւթի ժառնի—լեռնային
ինտենէր եւ Արեւելեան 2) կերօսիի եւ իւ-
զերի արդիւնաբերութեան մասին—քիմիկոս
Աւուլ, Քայանժար,

Կիրակի, օկտպեմբերի 30-ին, ցերեկվայ ժա-
մի 1-ին, Թիֆլիսի արտիստական ընկերու-
թեան շինութեան մէջ տեղի ունեցաւ Կով-
կասեան բժիշկների 2-րորդ համագողովի բա-
ցումը։ Համագողովի կամիտէտի նախագահ բժ.
Լուսինկովի ամենից առաջ առաջարկեց շնորհա-
ւորել Նաչկաւարդ պրոֆէսոր Բուդոֆֆ ֎րիստ-
ովի ծննդեան 80-ամեայ յօրեկողը, որ նոյն օրը
տօնվում էր Բերքլինում։ Այս առաջարկութիւ-
նը ընդունեց միաձայն եւ բուն ծափահա-

ճանախ
Զմիւռնիայից՝ Յակոբեան:
Տիգրանակերտից՝ Անդրէաս արքեպիսկոպոս
Զէլեպեան:
Ս. Ժօրժից (Շվեյցարիա)՝ Խ. Մալումեան:
Աղանայից՝ Պօղոս եպիսկոպոս Թերզեան:
Տրապիզոնից՝ Մկրտիչ Ռափայէլեան:
Մարտէլլից՝ Վ. Ս. Միլլըպեանց:
Մարդինից (Թիւրքիա)՝ Յուսեփ Ժ. Գ. Կիւ-
լեան:
Մամպուտից (Մարդին)՝ Բարսեղ Վ. Գալեա-
նեան:
Երզնկայից՝ Կարապետ Տէր-Խաչատուրեան:
Մանչեստրից՝ Հայ զաղթականութիւն:
Բոստոնից (Ամսերիկա)՝ Խմբ. «Հայրենիք»-ի:
Աղէքսանդրիայից՝ ա) Գր. Նիկողոսիմոսեան:
բ) Նազարէթ Ս. Ալլանփէրզեան:
Ֆիրսէլից՝ Արամ Սահակեան:
Ֆոքչանից՝ Յ. Ս. Ֆէրհատեան:
Անվերսից՝ Մ. Խերեան:
Ամասայից՝ Մկրտիչ քահ. Մեղժունի:
Յօդուածս չը փակած՝ մի անգամ եւս կոչ
կրնան հայ հասարակութեան, որ Մխիթար Արք-
եպիսկոպոս արձանի պատրաստել տալու համար
աջակցէ Վինետկի Մխիթարեանների կողմէն
բացված հանգանակութեան Միայն թղթի
վրա չը լինի մեր համակրութիւնը դէպի Մխի-
թարի ազգօգուտ գործը, այլ պէտք է զբաղան
կերպով եւս յայտնենք մեր յարգանքը
Կ. Յ. Բառամանյան

Վ. Ե. Ն. Կ. Ի. Կ.

